

El poblat de Binisafullet i el problema dels alls

Escolteu bé aquesta història que us contaré, que si la sé, tampoc no ho sé, i si bé mai no ha passat, bé podria ser veritat. En un petit poblat anomenat Binisafullet, ubicat a la zona sud-est de l'illa Minorica, cap al final de la cultura talaiòtica, hi vivia una família que tenia onze fills i que des de feia anys cercava una solució per poder prosperar en l'alimentació. Un bon dia d'estiu que feia molta calor el fill més petit i més espavilat de la família va decidir emprendre una aventura per descobrir un dels grans problemes que no deixava avançar en la història.

En Miquelet va emprendre el viatge començant a visitar als seus veïns del poblat de Trepucó. Quan va arribar es va trobar, enmig del poblat en forma d'estrella i emmurallat, un fillet que jugava amb les pedres. En Miquelet va gosar preguntar-li:

- Cultivau alls aquí, a Trepucó?

El fillet no sabia què eren els alls, ni tampoc l'agricultura, perquè en el seu poblat no es cultivava. Quan en Miquelet va contar-li el seu propòsit d'investigar per poder tenir aliments no va dubtar a afegir-se a l'aventura. Xino, xano, en Joanet i el nostre protagonista, van arribar a Torralba d'en Salord, a Alaior. Allà es van trobar una gran taula i, al seu costat, una estàtua de bronze en forma de brau. Els dos fillets van demanar per tot el poblat si algú sabia resoldre el gran problema dels alls. La família que hi havia a Torralba sabia de què parlava en Miquelet perquè també tenien el mateix

problema: segons els anys, els alls que tenien guardats dins les coves es buidaven o no. Tanmateix, havien descobert que, com més prest els collien, manco es buidaven.

Els dos fillets cercaren altres veïns per Alaïor i trobaren uns homes que construïen la seva taula en un poblat anomenat Torre Llisà Vella. Els constructors els van dir, després de preguntar-los pel problema dels alls, que si collien els alls en la lluna nova de juny també es buidaven. Va ser així com els dos al·lots van pensar que amb la informació de cada poblat podrien construir un calendari per trobar la solució:

- Ja ho sé, Joanet. És molt clar! Construïm un calendari agrícola i així sabrem quan hem de sembrar els productes- va exclamar entusiasmat en Miquelet.

Els dos van caminar i caminar fins que van arribar a Torre Trencada de Ciutadella amb la idea de posar fi a la buidor dels alls. Al poblat de la zona de ponent de l'illa, es van trobar que estaven reutilitzant les pedres per fer bancs i taules per menjar i aljubs per aconseguir aigua de la pluja. Com que els nostres amics tenien molta calor van aprofitar per recuperar forces i beure un poc d'aigua fresca de l'aljub. Al cap d'un poc, els veïns de Ciutadella, van explicar-los que enguany havien collit els alls en la lluna vella de juny i encara els tenien ben plens.

Ja que passaven pel sud de Ciutadella es van trobar un poblat que es deia Bella Ventura. Allà es van trobar una cosa peculiar que encara no s'havien

trobat mai. Els dos joves protagonistes van haver de pujar un escaló per poder entrar al poblat. Vet aquí que es van trobar una joveneta que els volia ajudar i va anar a cercar el seu avi Bartomeu, que era molt savi i coneixia molt bé les terres. Seguidament, en Bartomeu i na Guideta van decidir acompanyar els dos amics al poblat de Son Catlar perquè eren bons veïns i a Bella Ventura no cultivaven alls.

Pel camí, els dos nous amics els van explicar que a Son Catlar feien rituals de menjar, d'anyells i de cabrits, i que segur que en cultivaven. Quan van arribar es van trobar dues torres rectangulars i dues entrades, i no sabien per quina entrar. Sort que per allà hi havia un amic d'en Bartomeu que els va convidar a entrar i a beure vi. El savi els va explicar que enguany havien collit els alls en la lluna creixent i que, tanmateix, s'havien buidat tots.

Després de l'explicació, el savi amic va demanar a en Miquelet si també els podia acompanyar perquè estava molt interessat a descobrir la solució. En Miquelet no hi va posar cap impediment, al contrari, perquè va veure que necessitava la saviesa d'una persona amb experiència i amb coneixement de les terres. Decidits d'anar a casa i elaborar el calendari que els salvaria dels problemes que tenien, es van trobar amb un nou poblat: sa Torreta de Tramuntana. Just en arribar allà, però, el savi de Son Catlar es va posar malalt de tant esforç i van haver d'esperar que es recuperés. Mentrestant, van poder descobrir, que a través d'un home que vivia al poblat, havien collit els alls just a la lluna vella del mes de juny del mateix any i, sortosament, estaven ben conservats.

Quan el savi amic s'havia recuperat, doncs, en Miquelet, en Joanet, en Bartomeu, na Guideta i el savi van decidir tornar cap a casa per fer definitivament el calendari lunar amb totes les dades que havien recollit. A Binisafullet, el savi de tant cansat que estava, va anar a dormir i no es va tornar a despertar. Aquell vespre, al poblat de Binisafullet van fer el culte religiós a la taula per acomiadar-se d'aquell home tan savi i en memòria seva van dedicar-li el calendari agrícola acabat de crear.

I jo vaig venir per poder-ho dir i jo hi vaig anar per poder-t'ho explicar, perquè si no hagués vingut no ho hauries sabut que va ser així com en Miquelet del poblat de Binisafullet va descobrir que, gràcies a la seva emprenedoria i dels seus amics i a la saviesa de l'home de Son Catlar, creant el calendari lunar podien aconseguir a través de la taula que els alls no es buidessin i així avançar amb l'agricultura de la seva cultura talaiòtica.

Gemma Benejam Taltavull